

Kwartaalmonitor Detailhandel

Derde kwartaal 2017

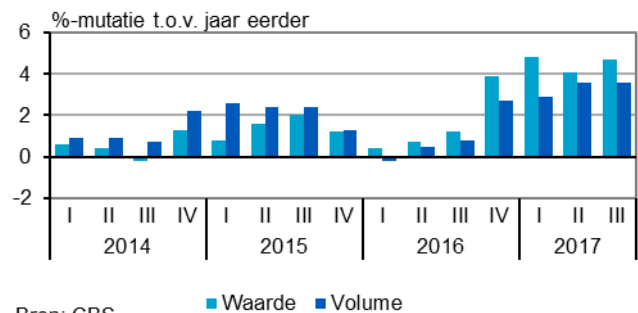
Detailhandel boekt bijna 5 procent meer omzet

- Totale detailhandel: omzetstijging detailhandel houdt aan
- Foodsector: omzet foodwinkels stijgt verder
- Non-foodsector: omzet ruim 5 procent hoger
- Internetverkoop: omzet internetverkoop blijft sterk groeien
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: bestedingen consumenten groeien 2,5 procent

De detailhandel boekte in het derde kwartaal van dit jaar 4,7 procent meer omzet dan in dezelfde periode van 2016. De verkopen namen met 3,6 procent toe. De omzetgroei wordt breed gedragen; zowel de food- (ruim 2,5 procent) als de non-foodwinkels (ruim 5 procent) zetten meer om. De online omzet groeide met bijna 21 procent opnieuw flink.

De consumptie van huishoudens nam in het derde kwartaal toe met 2,5 procent. Zowel het consumentenvertrouwen als het ondernemersvertrouwen blijft positief. Bovendien zijn de verwachtingen van ondernemers voor het vierde kwartaal van 2017 positief. Het aantal openstaande en vervulde vacatures zijn dit kwartaal wederom het hoogst sinds het moment van waarnemen (1997). Tot slot bleef het aantal faillissementen stabiel ten opzichte van een jaar eerder.

Omzetontwikkeling detailhandel

Bron: CBS

[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

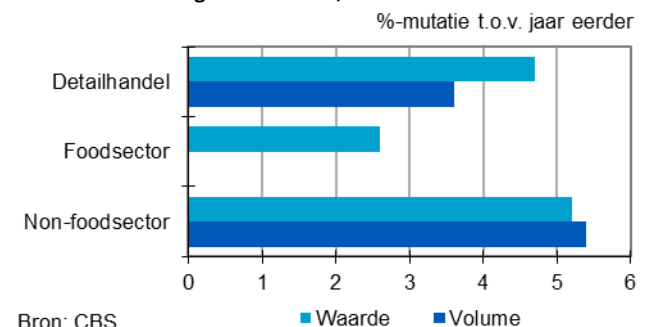
Totale detailhandel

Omzetstijging detailhandel houdt aan

In het derde kwartaal van 2017 lag de omzet van de detailhandel 4,7 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De omzetgroei is daarmee vergelijkbaar met de drie voorgaande kwartalen, toen de omzetgroei uitkwam op 3,9 procent (vierde kwartaal 2016), 4,8 procent (eerste kwartaal 2017) en 4,1 procent (tweede kwartaal 2017). De verkopen (het volume) lagen in het derde kwartaal 3,6 procent hoger.

De winkels in zowel de food- als non-foodbranche realiseerden een hogere omzet. Vooral de supermarkten, doe-het-zelfzaken en keukenwinkels en de winkels in meubels en huishoudelijke artikelen, schoenen en lederwaren en kleding zetten meer om.

Omzetontwikkeling detailhandel, derde kwartaal 2017

Bron: CBS

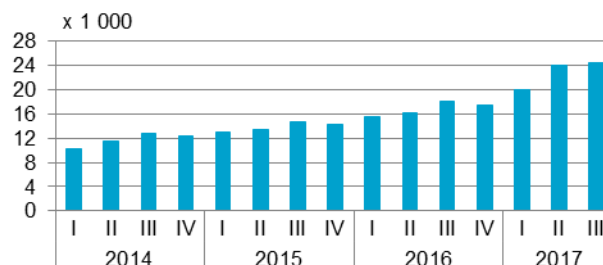
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Opnieuw recordaantal openstaande en vervulde vacatures

Tijdens het afgelopen kwartaal was er wederom sprake van een recordaantal openstaande vacatures binnen de detailhandel. In totaal waren er 24,4 duizend onvervulde vacatures, ruim 35 procent meer dan een jaar eerder. Dit is het hoogste aantal sinds het moment van waarnemen in het eerste kwartaal van 1997.

Ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder is het aantal ontstane vacatures met ongeveer 4 duizend toegenomen naar 44 duizend. Het aantal vervulde vacatures steeg met ongeveer 5 duizend naar 43 duizend. Het aantal vervulde vacatures is sinds het begin van de waarneming niet zo hoog geweest.

Aantal openstaande vacatures

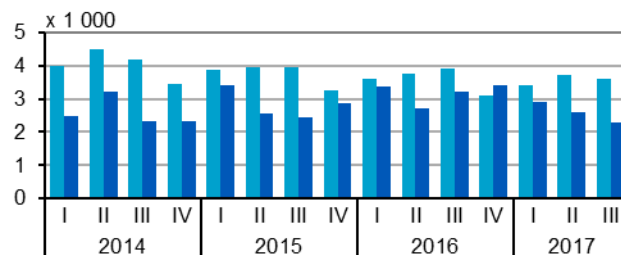
Bron: CBS

[StatLine: Vacatures](#)

Minder oprichtingen en opheffingen

In het derde kwartaal van 2017 zijn in de detailhandel 3 560 nieuwe bedrijven gestart. Dat is een daling van ongeveer 8 procent vergeleken met het aantal oprichtingen dat plaatsvond in dezelfde periode een jaar eerder. Daarnaast staakten in het derde kwartaal 2 255 bedrijven in deze branche definitief hun werkzaamheden. Het aantal opheffingen is daarmee met 29 procent gedaald ten opzichte van het derde kwartaal van 2016. Vooral de webwinkels en markthandelaren zorgden voor de sterke daling in het aantal opheffingen. In totaal telt de detailhandel 117 520 bedrijven aan het eind van het derde kwartaal van dit jaar. Dit is een toename van ongeveer 2 procent op jaarbasis.

Oprichtingen en opheffingen bedrijven detailhandel

Bron: CBS

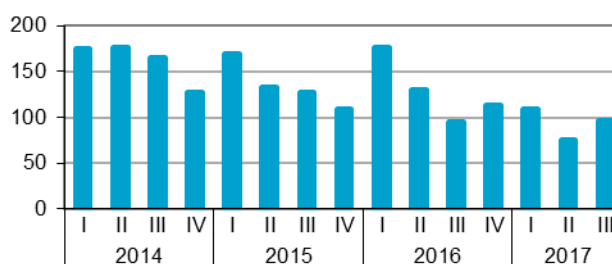
[StatLine: Oprichtingen bedrijven; opheffingen bedrijven](#)

Aantal faillissementen ongeveer gelijk

In vergelijking met het jaar ervoor bleef het aantal faillissementen in de detailhandel redelijk stabiel. In het derde kwartaal van 2017 moesten 97 detailhandelaren de deuren sluiten, 2 meer dan in het derde kwartaal van 2016. In het vorige kwartaal daalde het aantal retailers dat failliet werd verklaard nog met ruim 40 procent.

Het aantal faillissementen was in zowel de food- (-2) als non-foodsector (-4) iets lager dan een jaar eerder. In de overige branches, de detailhandelsbedrijven die niet via een winkel verkopen en de tankstations, waren 8 faillissementen meer dan in het derde kwartaal van 2016.

Uitgesproken faillissementen detailhandel

Bron: CBS

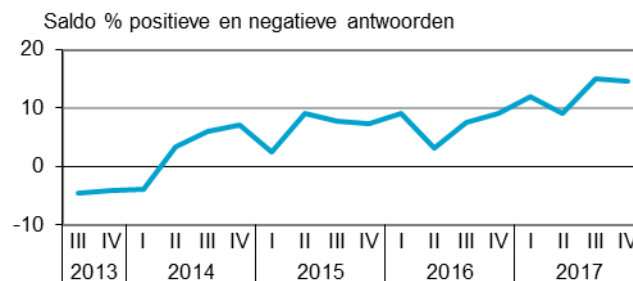
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Ondernemersvertrouwen nagenoeg gelijk aan vorige kwartaal

Na een toename van het ondernemersvertrouwen in het vorige kwartaal blijft het vertrouwen in de detailhandel in het vierde kwartaal nagenoeg gelijk. Het vertrouwen komt uit op 15. Het ondernemersvertrouwen stond het vorige kwartaal op het hoogste niveau sinds het begin van de meting aan het einde van 2008. Het sentiment in de detailhandel is positief sinds het tweede kwartaal van 2014.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet in het vorige kwartaal, een oordeel over de handelsvoorraden en de omzetverwachting voor het lopende kwartaal. Ondernemers zijn positiever over de ontwikkeling van de omzet in het voorgaande kwartaal en in hun oordeel over de voorraden. De verwachtingen van de omzet in het lopende kwartaal zijn, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, iets minder positief dan drie maanden geleden.

Ondernemersvertrouwen detailhandel (seizoengecorrigeerd)

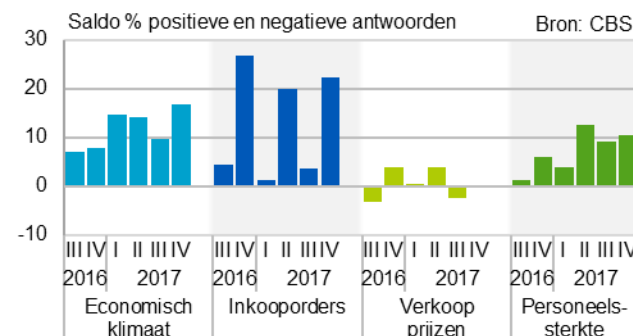
Bron: CBS

StatLine: [Ondernemersvertrouwen](#)

Verwachtingen zijn positief

Per saldo verwacht 17 procent van de ondernemers in het vierde kwartaal een verbetering van het economische klimaat. Ze verwachten met een saldo van 22 een toename van de inkooporders in de laatste drie maanden van 2017. Dit is duidelijk meer dan in het voorgaande kwartaal. Hier spelen seizoensinvloeden een rol. Het aantal ondernemers dat een stijging van de verkoopprijzen voorziet, is even groot als het aantal dat prijsdalingen verwacht. Per saldo verwacht 10 procent van de ondernemers een toename van de personeelssterkte. Daarmee is de werkgelegenheidsverwachting in de detailhandel nagenoeg gelijk aan het derde kwartaal van 2017.

Verwachtingen detailhandel

Bron: CBS

StatLine: [Conjunctuurenquête Nederland](#)

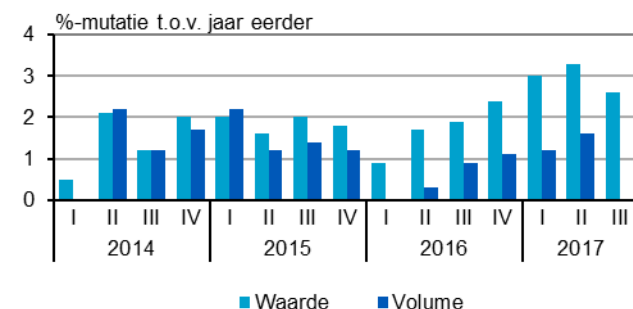
Foodsector

Omzet foodwinkels stijgt verder

De omzet van de winkels in voedings- en genotmiddelen was in het derde kwartaal 2,6 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2016. Hiermee viel de omzetgroei iets minder hoog uit dan in het kwartaal ervoor (3,3 procent). De verkopen lagen op hetzelfde niveau als een jaar eerder en bleven daarmee stabiel.

Bij de supermarkten steeg de omzet met 2,8 procent, terwijl de verkopen vrijwel gelijk bleven. De speciaalzaken zetten 1 procent meer om dan een jaar eerder. Wel werd er door deze winkels bijna 2 procent minder verkocht.

Omzetontwikkeling foodsector

Bron: CBS

StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

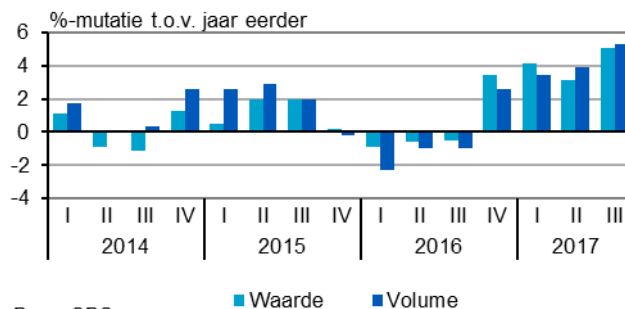
Non-foodsector

Omzet ruim 5 procent hoger

De winkels in non-foodartikelen noteerden voor het vierde kwartaal op rij een stijging. Vergeleken met een jaar eerder lag de omzet 5,1 procent hoger. Ook de verkopen namen verder toe, met 5,3 procent.

Net als in voorgaande kwartalen profiteerden de winkels in doe-het-zelfartikelen en keukens en de winkels in huisinrichting van de herstelde woningmarkt. Daarnaast groeide ook de omzet van de winkels in persoonlijke verzorging, de kleding- en schoenenwinkels en de winkels in recreatieartikelen. In tegenstelling tot voorgaande kwartalen bleef de omzet van de winkels in consumentenelektronica stabiel.

Omzetontwikkeling non-foodsector

Bron: CBS

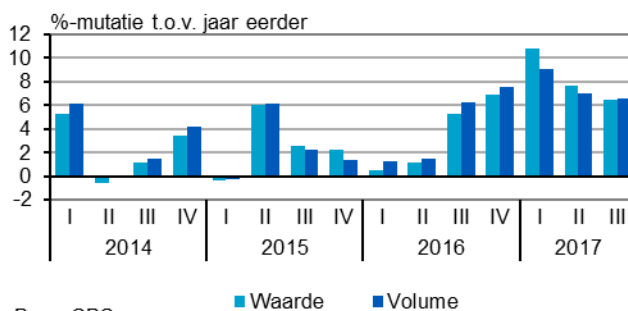
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Doe-het-zelfzaken en keukenwinkels zien omzet groeien

In het derde kwartaal groeide de omzet van winkels in doe-het-zelfartikelen en keukens wederom flink ten opzichte van een jaar eerder. De omzet was 6,5 procent hoger. De verkopen groeiden ongeveer even hard (6,6 procent).

De branche profiteert onder andere van het feit dat de huizenmarkt op dit moment op volle toeren draait. Over de eerste drie kwartalen van 2017 was de omzetgroei 8,2 procent.

Omzetontwikkeling winkels in doe-het-zelfartikelen

Bron: CBS

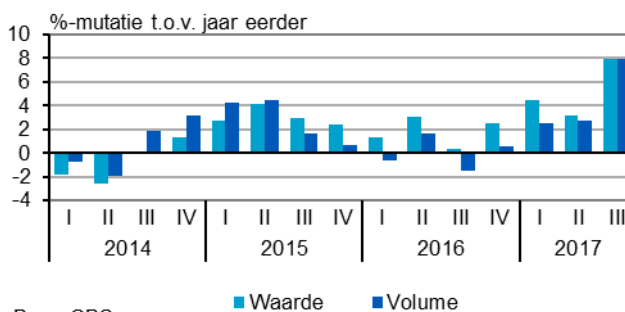
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Sterke groei winkels in meubels en huishoudelijke artikelen

De winkels in meubels en huishoudelijke artikelen noteerden in het derde kwartaal van 2017 wederom een volume- en omzetstijging. Ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder namen de verkopen toe met 7,9 procent. De omzet groeide even hard. Dergelijke groeicijfers zijn sinds het tweede kwartaal van 2006 niet meer voorgekomen.

Hoewel de omzet al onafgebroken groeit sinds het derde kwartaal van 2014, is het omzetniveau in deze branche nog steeds bijna 13 procent lager dan in het derde kwartaal van 2008.

Omzetontwikkeling woninginrichting en huishoudelijke artikelen

Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

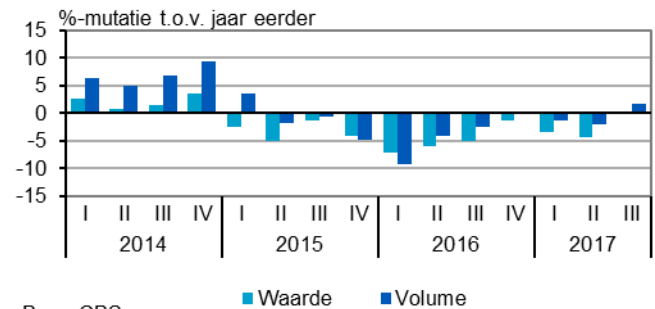
Omzet winkels in consumentenelektronica stabiel

In het derde kwartaal van 2017 bleef de omzet van de detaillisten in consumentenelektronica stabiel. Deze lag vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder 0,3 procent hoger. Hiermee kwam er een einde aan de onafgebroken periode van omzetsdaling van de afgelopen tweeënehalf jaar.

De winkels in deze sector begonnen het derde kwartaal sterk. In juli lag de omzet 3,2 procent hoger dan dezelfde maand in 2016. Deze omzetsijging werd echter teniet gedaan door een krimpende omzet in augustus (-2,7 procent). In september was er sprake van lichte groei (0,6 procent).

Winkels in consumentenelektronica worden stevig beconcurrerd door webwinkels. De omzet van bedrijven die hoofdzakelijk online verkopen is niet in deze cijfers inbegrepen.

Omzetontwikkeling winkels in consumentenelektronica

Bron: CBS

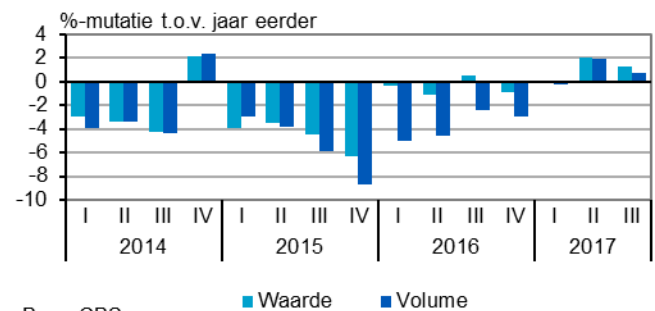
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Meer omzet winkels in recreatieartikelen

Winkels in recreatieartikelen hebben gedurende het derde kwartaal 1,3 procent meer omgezet dan een jaar eerder. De verkopen namen 0,7 procent toe ten opzichte van een jaar eerder. Hiermee viel de volumegroei iets minder hoog uit dan het kwartaal ervoor (1,9 procent).

De kleinere volumegroei was voornamelijk toe te schrijven aan september. Waar verkopen in juli (2 procent) en augustus (1,4 procent) toenamen, was er in september sprake van een volumekrimp van 1,8 procent. De winkels in recreatieartikelen verkopen onder andere sportartikelen, fietsen, boeken en tijdschriften en speelgoed.

Omzetontwikkeling winkels in recreatieartikelen

Bron: CBS

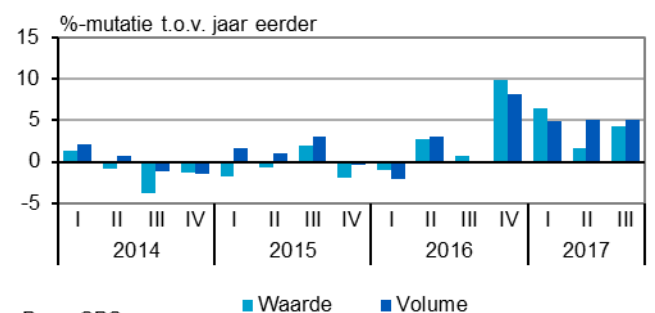
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Sterkere omzetgroei kledingwinkels

Kledingwinkels hebben in het derde kwartaal 4,3 procent meer omzet geboekt dan in dezelfde periode een jaar eerder. Daarmee werd de trend van teruglopende omzetgroei in de voorgaande twee kwartalen niet voortgezet. De volumegroei was wel vergelijkbaar: er ging 5,1 procent meer kleding over de toonbank.

In het derde kwartaal van 2017 viel met name de maand september in positieve zin op. Gedurende deze maand werd er 12,2 procent meer omgezet dan het jaar ervoor. In juli daalde de omzet nog (1,3 procent).

Omzetontwikkeling winkels in kleding

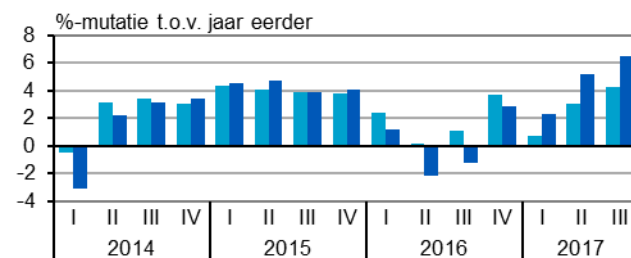
Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Sterkere omzet- en volumegroei winkels in persoonlijke verzorging

Ondernemers in de persoonlijke verzorging boekten in het derde kwartaal van dit jaar 4,3 procent meer omzet dan in hetzelfde kwartaal van 2016. De verkopen lagen ook hoger; de drogisterijen, parfumeries en cosmeticawinkels zagen de verkopen met 6,5 procent toenemen. Hiermee wordt de in het eerste kwartaal van 2017 ingezette trend van toenemende groei voortgezet.

Omzetontwikkeling winkels in persoonlijke verzorging

Bron: CBS

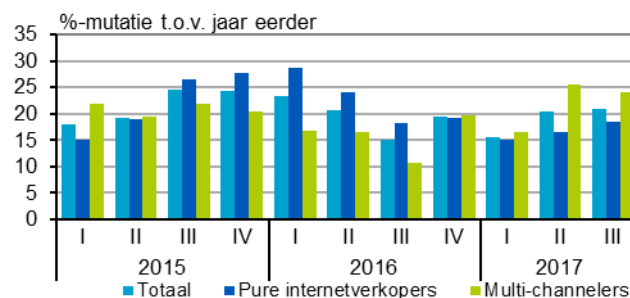
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Internetverkopen

Omzet internetverkopen blijft sterk groeien

Ook in het derde kwartaal van 2017 is de omzet uit online verkopen binnen het midden- en grootbedrijf sterk toegenomen. Vergeleken met een jaar eerder lag deze omzet 20,8 procent hoger. De omzet van de multi-channelers (bedrijven die zowel verkopen via een fysieke winkel als online) nam met 24,1 procent toe. Dat was meer dan bij de pure webwinkels, die een omzetgroei van 18,5 procent boekten.

Omzetontwikkeling internetverkopen

Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling internetverkopen

Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

Bestedingen consumenten groeien 2,5 procent

In het derde kwartaal van 2017 hebben consumenten 2,5 procent meer besteed dan een jaar eerder. Hun bestedingen groeiden iets sterker dan in de voorgaande kwartalen. In het derde kwartaal gaven consumenten vooral meer uit aan elektrische apparaten, kleding en de inrichting van hun huis.

Ook gaven consumenten meer uit aan diensten, zoals horeca en recreatie. Uitgaven aan diensten maken ruim de helft van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen uit.

Met de consumptie trekt ook de werkgelegenheid en de woningmarkt aan. Verder lag het consumentenvertrouwen in het derde kwartaal op het hoogste niveau in ruim 10 jaar.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

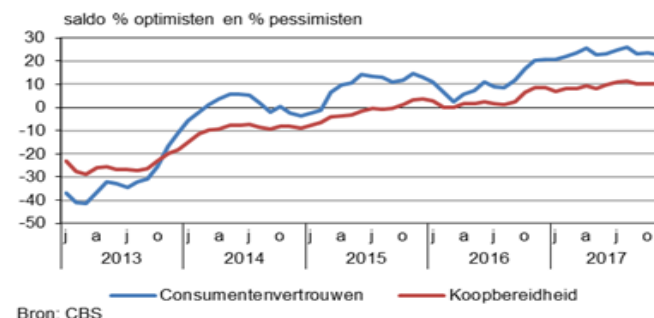
Bron: CBS

StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Vertrouwen consument houdt aan

Het vertrouwen van consumenten stond in de maanden september, oktober en november op 23 punten. Dat was iets lager dan in augustus, toen de hoogste waarde in ruim 16 jaar werd bereikt. Het consumentenvertrouwen ligt ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-3). Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). In maart 2013 werd het dieptepunt bereikt (-41). Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en hun eigen financiële situatie (de koopbereidheid). Het oordeel over de economie fluctueert sterker dan dat over de eigen financiële situatie. Over de algemene economische situatie zijn consumenten sinds 2014 onafgebroken positief. De koopbereidheid schommelt sinds oktober 2016 rond de 9. In augustus 2017 kwam de koopbereidheid uit op 11. Dat is de hoogste waarde sinds september 2007. In de maanden september, oktober en november was de koopbereidheid 10. Het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar staat op -1.

Consumentenvertrouwen en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

StatLine: [Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van de cijfers die op 30 november 2017 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers. Deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn koopdaggecorrigeerd. Indien dit niet het geval is dan staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst: Sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD).
Datum: 4 december 2017

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch: 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Meer informatie

Op zoek naar cijfers over midden- en kleinbedrijf? Behoefte aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB? Bezoek dan www.staatvanhetmkb.nl en volg @staatvanhetmkb.nl op Twitter.